

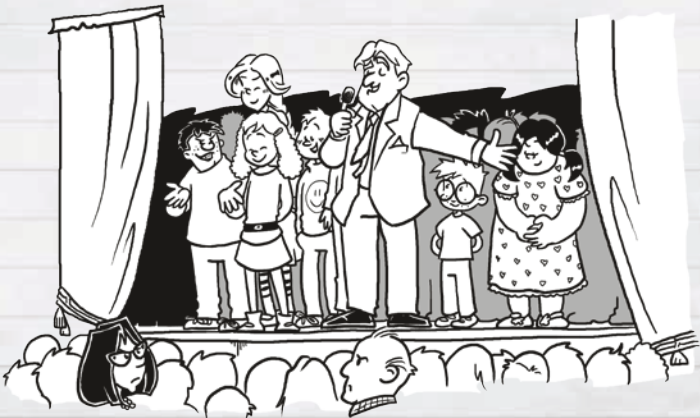
1. DE SPEECH

'Weet je wat ik me afvraag?' zegt Patrick, zo zacht dat alleen zijn klasgenoten die bij hem in de buurt staan het kunnen horen.

'Veel fraais zal het niet zijn', veronderstelt Charlotte, die naast hem staat.

'Waarom worden wij gestraft voor het feit dat we zaterdag als beste brugklas van Apeldoorn uit de bus zijn gekomen?'

Charlotte, Merel, Frank en nog een paar andere leerlingen die bij hem in de buurt staan, schieten in de lach. Ze begripen precies wat Patrick bedoelt. Deze maandagmorgen begonnen de verschillende klassen niet, zoals gebruikelijk, allemaal in hun eigen lokaal, maar waren ze naar de aula geroepen. Alle leerlingen van de havo/vwo-brugklas zijn naar voren geroepen en staan nu op het podium.

Er wordt van hen verondersteld dat ze naar de toespraak van meneer Van der Zwan, de rector, luisteren, maar al na vijf minuten zijn de meeste bruggers afgehaakt. Patrick heeft gelijk: deze hele vertoning lijkt meer op een straf dan een beloning.

Verschillende leraren, die op de voorste rij zitten, kijken verstoord in de richting van het groepje rond Patrick. Ze kunnen het duidelijk niet waarderen dat zij tijdens de toespraak van de rector zitten te geinen. Gelukkig lijkt het erop dat meneer Van der Zwan zelf hen niet heeft gehoord. Hij gaat in ieder geval gewoon door met zijn toespraak.

‘Onze havo/vwo-brugklas heeft een unieke prestatie geleverd’, zegt hij. ‘Nooit eerder is een brugklas van onze school als beste van Apeldoorn uit de bus gekomen.’

‘Nogal een kunst aan’, klinkt het halffluid uit de aula. ‘We hebben nooit eerder meegedaan.’

‘Het is in ieder geval maar goed dat jij nooit mee hebt gedaan, Michel’, reageert een van de andere leraren.

‘Nou zeg’, zegt Michel, een beetje uit het veld geslagen. ‘Volgens mij is dit belediging van een leerling in functie.’

‘Als ik klaar ben met mijn speech, mag je een klacht indienen bij de directie’, grinst de rector.

‘Toespraak’, verbetert Bas, die vlak naast hem staat, de rector.

'Wat zeg je, Bas?' vraagt de rector verbaasd.

'U zei speech, maar het is toespraak,' legt Bas uit.

'Wat is er mis met het woord speech?'

'Speech is Engels, en dergelijke woorden mogen we van meneer De Jong niet gebruiken als er een goed Nederlands alternatief is.'

Doordat Bas vrij dicht bij de microfoon staat, kunnen de meeste leerlingen horen wat hij zegt en als er een begint te applaudisseren, volgt de rest al gauw.

Als het eindelijk weer een beetje stil is, vervolgt Van der Zwan: 'Ik zei dus dat deze brugklas een unieke prestatie heeft geleverd. En daar bedoel ik niet alleen mee dat ze de beste brugklas van onze stad zijn geworden.'

Verwonderd kijken de bruggers elkaar aan.

'Snap jij het?' vraagt Charlotte aan Merel.

Die schudt haar hoofd.

'Misschien weet Bas het,' zegt ze. 'Maar die kunnen we het niet vragen, want hij staat helemaal vooraan.'

'Wat de meeste leerlingen van onze school waarschijnlijk niet weten, is dat meneer De Jong de mentor is van deze brugklas,' zegt Van der Zwan.

'Meneer De Jong, zou u zo vriendelijk willen zijn naar voren te komen, zodat u kunt delen in de feestvreugde?'

'Liever niet,' klinkt het van achter uit de zaal.

'Waarom niet?' vraagt de rector.

De leraar Nederlands geeft geen antwoord. Bas ziet dat hij een krant bij zich heeft, waarachter hij de onderkant van zijn gezicht verbergt.

'Ik denk dat meneer De Jong zich een beetje bloot voelt', grinnst hij.

De leraren en leerlingen die hebben gehoord wat Bas zegt, draaien zich als één man om. Het gevolg is dat meneer De Jong zijn krant nog verder omhoog houdt. Alleen zijn ogen en zijn woeste hardos komen er nog bovenuit.

'Kom nu maar naar voren', nodigt de rector hem opnieuw uit. 'Dan kunnen we allemaal kennismaken met de jongere broer van de mentor van deze jongelui hier.'

Blijkbaar beseft de leraar dat hij geen keus heeft. Langzaam schuifelt hij langs de muur van de aula naar voren. Hij zorgt er wel voor dat zijn gezicht achter de krant blijft, ook als hij eenmaal naast de klas op het podium staat.

Meneer Van der Zwan grinnst hem vriendelijk toe en zegt dan: 'Vanmorgen had ik mevrouw De Jong aan de telefoon. Haar man had haar gevraagd of ze hem ziek wilde melden, maar dat wilde ze niet. Ze vertelde

me, en er klonk een snik door in haar stem, dat zaterdag, na haar trouwdag en de geboorte van hun kinderen, de gelukkigste dag van haar leven was. Wat haar na meer dan dertig jaar nog steeds niet gelukt was, hebben deze bruggers, deze helden, die hier voor jullie op het podium staan, voor elkaar gekregen. Meneer De Jong had hun zaterdag beloofd dat hij zijn baard af zou scheren als ze zouden winnen. Kennelijk heeft hij deze bijzondere groep bruggers onderschat, en verwachtte hij niet dat dit zou gebeuren. Ik kan me tenminste niet voorstellen dat hij anders beloofd zou hebben dat hij zijn trots, zijn handelsmerk, ik bedoel natuurlijk zijn baard, zou afscheren.

Zoals jullie allemaal weten, hebben deze kanjers, die hier om me heen staan, wél gewonnen. En aangezien belofte schuld maakt, heeft meneer De Jong zaterdagavond eerst de schaar en vervolgens het scheermes in zijn baard gezet. Als ik het goed heb begrepen, is hij daar anderhalf uur mee bezig geweest en heeft hij de rest van de avond huilend doorgebracht. Net als zijn vrouw, maar bij haar waren het vreugdetranen. Ik zou zeggen, meneer De Jong, laat uw gezicht maar zien. Ik weet dat het even slikken is, maar u kunt beter maar meteen door de zure appel heen bijten.'

'Ik durf niet', piept de leraar van achter de krant.

'O, maar dan helpen we u toch even', zegt Patrick.

Vlug doet hij een paar passen naar voren en trekt de krant uit de handen van de verblufte leraar.

Even lijkt het erop dat De Jong zijn beide handen voor zijn gezicht wil houden, maar dan kiest hij eieren voor zijn geld.

'Wow! Hij lijkt echt minstens tien jaar jonger!' zegt Martine.

'Minstens!' is Coen het met haar eens. 'Zo kan hij nog jaren mee.'

'Ik had nooit gedacht dat hij het echt zou doen', zegt mevrouw Nijsstad, de wiskundelerares, tegen haar buurman. 'Dat ik dit nog mag meemaken!'

Alle leerlingen in de aula beginnen te klappen en te joelen en als iemand spontaan het lied "Zo'n goeie hebben wij nog niet gehad" inzet, doet de hele school mee, ook de leraren.

Het is duidelijk dat meneer De Jong helemaal niet blij is met al die aandacht. Bezwerend steekt hij

zijn handen in de lucht om iedereen tot bedaren te brengen.

'Volgens mijs wil meneer De Jong iets zeggen', zegt Van der Zwan als het eindelijk zo goed als stil is.

'Dat is zo', knikt de leraar. Hij loopt naar de microfoon toe en zegt: 'Ik heb nu mijn baard wel afgeschoren, maar het voordeel van baarden is, dat ze vanzelf weer aangroeien.'

'Dat was niet de afspraak!' zegt Bas verontwaardigd.

'Bij mijn weten hebben we alleen afgesproken dat ik mijn baard zou afscheren als jullie zouden winnen. Over wat er daarna zou gebeuren, hebben we met geen woord gerept.'

'En uw vrouw dan?' vraagt Annet. 'Zij is toch ook blij dat uw baard eraf is.'

'Ze moet er wel aan wennen', zegt De Jong. 'Dus als ik wil, kan ik zo mijn baard weer laten staan. Jullie maken mij niet wijs dat jullie die bleke kin van mij mooier vinden zonder dan met baard.'

'Dat bleke gaat vanzelf weg als u genoeg in de buitenlucht komt', weet Bas. 'Het staat u echt veel beter, meneer.'

'En over een paar weken bent u eraan gewend', voegt Marion eraan toe.

'Uw kleinkinderen zijn vast ook blij dat ze hun opa eindelijk een kus kunnen geven zonder dat het prikt', bedenkt Zoë.

Meneer De Jong strijkt nadenkend met zijn rechterhand over zijn blote kin.

'Ik weet het goed gemaakt', zegt hij dan. 'Het hangt van jullie af of ik mijn baard wel of niet zal laten staan.'

'Nee, hè', kreunt Bas.

'Volgens mij snap jij het al', lacht meneer De Jong. 'Ik beloof jullie dat ik tot april mijn baard niet zal laten staan. Maar als jullie de landelijke finale verliezen ...'

'Dat is chantage', zegt de rector verontwaardigd.

'Wat dacht u dat de kinderen afgelopen zaterdag met mij hebben gedaan?' lacht de leraar Nederlands. 'Ze hebben mij net zolang onder druk gezet tot ik heb toegegeven. Dus jongens, het hangt helemaal van jullie af.'

'Misschien vindt u het tegen die tijd wel zo prettig dat u geen baard meer hebt dat u er niet over piekert hem weer te laten groeien', zegt Marion.

'Dat kan ik me nauwelijks voorstellen', zucht De Jong. Hij draait zich om naar de rector en vraagt: 'Ik neem aan dat deze poppenkast nu zo langzamerhand wel is afgelopen. Volgens mij is het hoog tijd om aan het werk te gaan.'

'Ja, want als we in april weer willen winnen, moeten we nog heel wat leren', is Bas het met hem eens.

Vijsf minuten later, op weg naar hun klaslokaal, denkt Bas: Het probleem is alleen dat ik in april helemaal niet wil winnen!

